

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

**TARAYICI PERSONEL SERTİFİKALANDIRMA SINAV TALİMATI
(SHT-17.5)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanım ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Talimat, havacılık güvenliği alanında hizmet verecek olan tarayıcı güvenlik personelinin gireceği sınavları, bu sınavlara ilişkin kural ve koşulları, sınavların değerlendirilmesi ve personelin sertifikalandırılmasında uygulanacak yöntemleri, sertifika geçerlilik süreleri, sertifika iptal ve yenileme gibi uygulama esaslarının düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Talimat, havacılık güvenliği alanında hizmet verecek olan tarayıcı güvenlik personelinin ve söz konusu personeli istihdam eden kurum/ kuruluşları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat 14/10/1983 tarih ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'na, 10/11/2005 tarih ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunu'na ve Sivil Havacılık Güvenliği Eğitim ve Sertifikasyon Talimatına (SHT-17.2) dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Talimatın uygulanmasında;

a) **Aday:** Tarayıcı personel sınavına girmek için başvuruda bulunmuş güvenlik personelinin,

b) **Genel Müdürlük (SHGM):** Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,

c) **Mobil Sınav:** SHGM tarafından belirlenen sınav merkezleri dışında yapılan her TPS sınavını,

ç) **Soru Bankası:** Tarayıcı personel sertifikasyon sınavı (TPSS) sisteminde kullanılmak üzere hazırlanmış sınav sorularını içeren veri tabanını,

d) **Soru Bankası Yönetimi:** Soru Bankasında bulunan soruların hazırlanması, güncellenmesi ve düzenlenmesi işlemini,

e) **Sınav Dönemi:** Sınavların başlayacağı günden son sınav tarihine kadar olan zamanı,

f) **Soru İnceleme Komisyonu:** Hazırlanan/hazırlatılan soruların Soru Bankasına dahil edilip edilmemesi ve sorulara ilişkin her türlü değerlendirmenin yapıldığı komisyonu,

g) **Sınav Oturumu:** Teorik ve uzmanlık alan bölümünden oluşan ve ara verilmeksizin yapılan tek bir sınavı,

ğ) **Sınav Salon Sorumlusu:** Sınavın uygulanmasında sorumlu kişiyi,

h) **(Değişik:04/02/2014-34) Sınav Soru Seti:** Sınav Soru Seti: Bir sınavda adaylara sorulacak olan 40 teorik ve 60 görüntü yorumlamaya dayalı uzmanlık alanı sorusundan oluşan sorular grubunu,

ı) **Sınav Şablonu:** TPSS sistemi üzerinde sınavın hazırlanmasında kullanılacak olan sınav soru sayısı, konu dağılımı ve soru sürelerini gösterir şablonu,

i) **Sınav Randevusu:** Aday başvurularını değerlendirilmesinden sonra belirlenerek sınav sorumlusu tarafından adaya bildirilmiş sınav yeri ve sınav zamanını,

j) **Tarayıcı Güvenlik Hizmeti:** Havacılık faaliyetlerinin yürütülmesinde yönlendirme, yolcu ve personel ile yanlarındaki eşyaları cihazlarla (kapı tipi ve el tipi metal dedektör vb.) tarama, X-ray operatörlüğü, elle bagaj arama, uçakaltı bagaj, kargo, havaaracı ve havaalanı tedarikleri taraması hizmetlerini,

k) **Tarayıcı Personel:** Güvenlik kontrol noktalarında tarayıcı güvenlik hizmeti veren personeli,

l) **Tarayıcı Personel Sertifikası-TPS:** Tarayıcı Personelin görevlerini Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı'nda belirlenmiş kabul edilebilir bir seviyede yerine getirebilecek yeterlikte olduğunun SHGM tarafından onaylandığını gösterir belgeyi,

m) **Tarayıcı Personel Sertifikasyon Sınavı –TPSS:** Tarayıcı personel görevi yapmak isteyen adayların başarılı olmaları gereken sınavı,

n) **TPSS Komisyonu:** Sınavların hazırlanması ve uygulanması, sınavlar ve sorulara ilişkin itirazların kabul edilip incelenerek sonuçlandırılmasından sorumlu Genel Müdürlük ilgili personelinden oluşan komisyonu,

o) **TPSS Sistemi:** Tarayıcı güvenlik personelinin sınav ve sertifikasyon uygulamasının yapıldığı yazılım ve donanım sisteminin tümünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki ve sorumluluklar

Sınavın yapılması

MADDE 5– (1) Tarayıcı personel sınavları ve sertifikasyon işlemleri SHGM tarafından düzenlenir ve yürütülür.

(2) Bu işlemler en az bir SHGM personelinin gözetiminde olması şartıyla dış kaynaklara da yaptırılabilir.

TPSS komisyonu

MADDE 6– (1) TPSS komisyonu sivil havacılık güvenliği ve TPSS sisteminin yetenek ve kabiliyetleri konularında bilgi sahibi en az 3 asıl ve en az 2 yedek SHGM personelinden, oluşur. TPSS Komisyonunun görevleri şunlardır:

- a) TPSS’de kullanılacak soruların hazırlanması/hazırlatılması,
- b) Soru inceleme komisyonu oluşturulması ve soruların soru bankasına kabulü,
- c) Soru bankasının yönetimi, eklenecek ve çıkartılacak soru sayısının belirlenmesi,
- ç) Sınav dönemlerinin belirlenmesi,
- d) Adayların başvuru koşullarının belirlenmesi,
- e) Sınav şablonlarının hazırlanması/hazırlatılması ve onaylanması,
- f) Sınav soru setlerinin onaylanması,
- g) Sınav sonuçlarına yapılan itirazların 15 iş günü içerisinde değerlendirilmesi,

ğ) 6 ayda bir sistemin değerlendirmesi, eksik ve ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla gözden geçirme toplantısı yapılması.

(2) Komisyon kararları tüm üyelerin katılımıyla ve oy çokluğu ile alınır.

Soru inceleme komisyonu

MADDE 7 – (1) TPSS komisyonu tarafından istenen koşullara ve yeterliliğe sahip, alanında uzman en az 5 üyeden soru inceleme komisyonu oluşturulur. Bu komisyonun görevleri şunlardır:

- a) TPSS komisyonunca sınavlarda sorulmak üzere hazırlanan/hazırlatılan soruların yeterliliği ve uygunluğunu değerlendirmek,
- b) Hazırlanan soruların zorluk seviyelerini tespit etmek,
- c) Soru ile amaçlanan ve ölçülen bilgi, beceri ve yetenekler konusunda TPSS komisyonuna görüş vermek.

(2) Komisyon kararlarını tüm üyelerin katılımıyla ve oy çokluğuyla ile alır.

Sınav salonu sorumlusu

MADDE 8- (1) SHGM tarafından her sınav için bir sınav salonu sorumlusu görevlendirilir Sınav salon sorumlusunun görevleri şunlardır:

- a) Sınavlar esnasında sınav yerinde bulunmak ve sınavları belirtilen süre içerisinde yapmak/yaptırmak,
- b) Sınavda sorulacak soruların gizliliğini temin etmek,
- c) Sınavda kullanılacak yardımcı dokümanları ve sınav salonu ile bilgisayarlı sınav sistemini sınav zamanında hazır bulundurmak,
- ç) Sınav öncesinde, sonrasında ve icrası sırasında gerekli güvenlik önlemlerini almak/aldırmak ve adayların sınava girmesi için gerekli kontrolleri yaparak imza karşılığı yoklama almak/aldırmak,
- d) Sınav oturumunun tamamlanmasından sonra gerekli her türlü doküman ve veriyi hazırlayarak SHGM'ye ulaştırmak,

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınavlar

Sınavın yapısı

MADDE 9- (1) TPSS teorik ve uzmanlık alanı başlıklı iki alt bölümden oluşur.

Teorik sınav

MADDE10-(1) Teorik bölümde adayların uygulama ve mevzuat bilgileri ölçülür. Sorulacak soruların konuları bu talimatın Ek-1'inde gösterilmiştir.

Uzmanlık alan bölümü sınavı (Görüntü yorumlama bölümü)

MADDE 11-(1) Uzmanlık alan bölümünde adaylarda, verilen bagaj x-ray görüntülerinde bulunan yasaklı/tehlikeli maddeleri ayırt etme ve tanımlama becerisi ölçülür. Uzmanlık alan sınavında adaylara sorulacak soruların konuları bu talimatın Ek-1'inde gösterilmiştir.

Sınav soruları

MADDE 12- (1) SHGM/ TPSS Komisyonu tarafından hazırlanan/hazırlatılan sınav soruları, Soru İnceleme Komisyonu tarafından gözden geçirildikten sonra TPSS Komisyonunca sınav için kabulü yapılır. Kabul yapılan sorular TPSS sisteminde bulunan soru bankasına aktarılarak gizliliği muhafaza edilir.

(2)TPSS, soru bankasında bulunan sorular kullanılarak yapılır. Sınavlarda kullanılan tüm soruların ve sınav verilerinin içeriği gizlidir ve güvenli bir şekilde muhafaza edilir.

(3) Bilgisayar ortamında yapılan sınavlarda; belirlenen soru setinden oluşturulmuş bir veya birden fazla kitapçık kullanılabilir. Birden fazla kitapçık soru ve şıkların sıralaması değiştirilerek oluşturulur.

(4) Sınav sorularının cevap seçeneklerinden yalnızca biri doğrudur.

(5) Soru setlerinin hazırlanması veya soru bankasındaki sorular üzerinde yapılacak her türlü değişikliğe ilişkin bilgiler sistem tarafından kayıt altına alınır.

(6) (EK:04/02/2014-34)Aktif görüntü soru bankası en az 3000, teorik soru bankası en az 1000 sorudan oluşur.

(7) (EK:04/02/2014-34)Soru bankasında yer alan sınav soruları üst üste 5 kez sorulmaz.

(8) (EK:04/02/2014-34)Toplamda 20 kez sorulan sorular en az bir yıl askıya alınır.

(9) (EK:04/02/2014-34)Her sınav takvim yılının başlangıcında, askıya alınan veya komisyonca iptal edilen sorular veya aktif soru bankasının 10%'nundan hangisi daha büyükse o kadar sorunun yerine yenileri hazırlanarak soru bankasına dahil edilir.

Teorik sınav süreleri ve soru sayıları

MADDE 13- (1) Her soru için 60 saniye süre göz önüne alınarak sınav toplam süresi belirlenir. Teorik bölüm konularına ilişkin soru tipleri, sayıları ve süreleri bu talimatın Ek-2'sinde belirtilmiştir.

Uzmanlık alanı sınav süreleri ve soru sayıları

MADDE 14- (1) Uzmanlık alan bölümünde her soru için adaylara yaklaşık 15 saniye ile 25 saniye arasında süre verilir. Her bir soru için verilen süre ekranda belirtilir ve her bir soru için ayrı ayrı işletilir. Uzmanlık alan bölümü soru tipleri ve sayıları bu talimatın Ek-2'sinde gösterilmiştir.

Şablonlar

MADDE 15- (1) Sınavlarda kullanılacak sınav şablonları bu talimatın Ek-2'sindeyerelantablolarda gösterilen verilere uygun olarak hazırlanır.

(2) SHGM sınav şablonunda değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

Teorik ve uzmanlık alan sınavlarının puanlanması

MADDE 16 – (1)Teorik sınavda sorulan her soru 1 puan olarak kabul edilir. Cevapsız sorular değerlendirilmeye alınmaz. Yanlış cevap sayısı doğru cevap sayısını etkilemez.

(2)Uzmanlık alan sınavlarında her soru 1 puan olarak kabul edilir. İki veya daha fazla aşamalı olan sorularda tüm aşamaların doğru ve eksiksiz tamamlanması halinde tam puan verilir. Aşamalardan herhangi birinde verilecek yanlış cevap, sorunun yanlış cevap olarak kabul edilmesi için yeterlidir. Cevapsız bırakılan sorular yanlış kabul edilir. Yanlış cevap sayısı doğru cevap sayısını etkilemez.

(3) SHGM teorik ve uzmanlık alan sınavının puanlamasını sınav tarihlerinden önce hedef kitleye bildirmek şartı ile değiştirebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Duyuruları, Başvuru Koşulları

Sınavların duyurulması

MADDE 17 – (1)SHGM tarafından sınav dönemleri ve yeri, sınav tarihinden en az otuz gün önce SHGM'nin internet sitesinden duyurulur.

(2) SHGM gerekli gördüğünde sınav tarihini ve yerini değiştirebilir veya gerekli görülmesi halinde ek sınav yapabilir.

(3) Mobil olarak yapılacak sınavlar bir ay önceden ilgili kurum/kuruluş ile yapılacak yazışma ile belirlenecek tarihte ve yerde yapılır.

Sınav başvuruları ve sınav randevuları

MADDE 18 – (1) Başvurular aşağıdaki hususlara uygun olarak yapılır: :

a) Sınava tarayıcı personel adayları ile mevcut belgesini yenileme talebinde bulunan tarayıcı personel başvurabilir.

b) İlk kez belge almak için başvuran tarayıcı personel adaylarının Sivil Havacılık Güvenliği Eğitim ve Sertifikasyon Talimatı'nda (SHT-17.2) belirtilen eğitimleri almaları gerekmektedir.

c) Başvurular kurumsal veya bireysel olarak yapılabilir.

ç) TPS sınav ücreti SHGM Hizmet Tarifesinde belirtilen ilgili hesaba yatırılır.

d) Başvuru formu SHGM'nin resmi internet sayfası üzerinden doldurulur.

e) Sertifika yenilemek için başvuracak olan adaylar sertifika süresinin bitimine en az 3 ay kala SHGM'ye başvuru işlemlerini yapmak zorundadır.

f) SHGM tüm başvuruları ve aday ve kurumlarla yapılacak her türlü iletişimi internet üzerinden ve/veya resmi yazışma yoluyla gerçekleştirebilir.

g) Adaylar, sınav ücretlerini sadece başvuru yapılan dönemde girmek istedikleri sınavlar için yatırır. Adaylar, sınav dönemlerinde ücretini yatırıp randevu aldıkları halde olarak sınava girememesi durumunda, sınav ücreti iadesi yapılmaz ve yeni sınav için ücret yatırılırlar.

ğ) Her sınav dönemi için son başvuru tarihleri SHGM tarafından belirlenir.

(2) Randevular aşağıdaki esaslara göre verilir:

a) Sınavlara katılmak için gerekli şartlara sahip olmayan adaylar ile usulüne uygun başvuru yapmayan adaylara randevu verilmez.

b) Randevular, başvuruların tarih sırasına göre değerlendirilir.

c) Adayların ilan edilen sınav takviminde yaptıkları tercihler SHGM tarafından onaylanmadığı sürece geçerli kabul edilmez. Adayların sınav yeri ve takvimi SHGM tarafından önceden bildirilmek kaydıyla değiştirilebilir.

ç) Sınav randevuları SHGM'nin internet sayfasında yayımlanır, ayrıca bildirim yapılmaz.

d) Sınav başvurusu esnasında gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunun tespiti durumunda SHGM tarafından gerekli yasal işlemler yapılır. Düzenlenmiş ise sertifika iptal edilir, sınav/sınavlar geçersiz sayılır, bu tür kişilere iptal edilen sınav tarihinden itibaren 3 yıl süre ile sınava tekrar giriş hakkı verilmez.

e) Sınav randevusuna gelmeyen adaylar mazeretlerine ilişkin belgeleri (sağlık raporu, kaza, ölüm, yaralanma, tayin, görevlendirme vb.) 7 iş günü içerisinde kuruma beyan ederler. SHGM tarafından mazereti kabul edilen adayların sınav hakkı 1(bir)yıl süreyle saklı tutulur. Randevusuna mazeretsiz olarak gelmeyen aday bir sınav oturum hakkını kaybetmiş olarak kabul edilir.

f) Geçerli bir mazereti olmaksızın üst üste iki kez sınav randevusuna gelmeyen adaylar son randevusuna gelmedikleri tarihten itibaren 1(bir) yıl süreyle tekrar sınava alınmazlar.

g) Adayların 2 kez üst üste başarısız olmaları durumunda tekrar TPSS'ye girebilmeleri için Sivil Havacılık Güvenliği Eğitim ve Sertifikasyon Talimatı'nda (SHT-17.2) belirtilen eğitimleri tekrar almaları gerekmektedir.

ğ) **(EK:04/02/2014-34)**Bir sınavda başarısız olan adaylar sınav tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde yeni bir randevu alarak sınava girmek zorundadır. Aksi halde sınava tekrar girebilmek için yeniden eğitim almaları gerekir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sınavların İcrası ve Sınav Kuralları

Sınavların yürütülmesi

MADDE 19 – (1) (Değişik:04/02/2014-34)TPSS, SHGM tarafından bilgisayarlı sınav sistemiyle SHGM'nin gözetiminde bulunan Ankara, Antalya, İstanbul'da ve yeni açılacak sınav merkezi salonlarında yapılır. Ayrıca SHGM gerek görmesi halinde veya kuruluşların yazılı talebi üzerine; uygun gördüğü yer ve zamanda mobil sınav yapabilir. Kurum/kuruluş/işletme tarafından mobil sınav salonu hazırlanacaksa, sınav salonu Ek-3'te belirtilen şartlara uygun olmalıdır.

Sınavlarda uyulması gereken genel kurallar

MADDE 20 – (1)SHGM tarafından sınav merkezinde veya mobil olarak yapılacak sınavlarda adayların uymaları gereken kurallar şunlardır:

a) Adayların sınav esnasında yanlarında kâğıt, defter, kalem, hesap makinesi, cep telefonu, herhangi türde görüntüleme ve kayıt cihazı bulundurmaları yasaktır.

b) Adayların sınav sırasında konuşmaları, eşya alışverişinde bulunmaları, soruları sesli okumaları ya da sınav huzurunu ya da icrasını engelleyecek şekilde hareket etmeleri yasaktır. Bu gibi hallerde sınav salon sorumlusu bir kereye mahsus uyarmak ve devamı halinde, sınav salonundan çıkartmak, sınavını geçersiz kabul etmek ve gerekli diğer işlemleri yapmakla yükümlüdür.

c) Sınav merkezlerinde sınav süresince kapalı devre kamera sistemi ile görüntü kaydı yapılır. Sınav sırasında veya görüntü kayıtlarının incelenmesinde, kopya çektiği belirlenen adayın sınavı iptal edilir, bu adaylar en az 1 yıl süreyle sınavlara alınmazlar, ikinci kez kopya çektiği tespit edilen adaylar ise süresiz olarak sınava alınmazlar. Ayrıca, herhangi bir aşamada sınava giriş şartlarını taşımadığı tespit edilen adayların sınavları ve varsa sertifikaları iptal edilir.

ç) Sınav salonlarında bulunan taşınır taşınmaz nitelikte her türlü mala veya bazı özellikleri kısıtlanmış olan bilgisayarlara karşı kötü amaçlı etkide bulunmaya çalışılması durumunda, sınav salon sorumlusu sistemde adayı başarısız olarak değerlendirecek ve terminalin bağlantısını kesecektir. Bu gibi hallerde zarar adayın kendisinden tahsil edilir ve kamu malına zarar vermek ve kamu hizmetini engellemek suçlarından haklarında yasal işlem başlatılır.

d) Adaylar, yalnızca kendilerine verilen randevu zamanında ve yerinde sınava girebilirler ve sınavdan 30 dakika önce sınav salonunda bulunmak zorundadırlar.

e) Adaylar, yanlarında TC kimlik numarası ve fotoğraf içeren kimlik belgesi ile sınava gelirler. Sınavdan önce kimlik kontrolü ve imza karşılığı yoklama yapılır.

Sınav sırasında uyulması gereken kurallar

MADDE 21 – (1) Bilgisayarlı sınav sisteminin kullanımına yönelik açıklama sınav salon sorumlusu tarafından sınav öncesinde yüksek sesle yapılır. Adaylar, kontroller tamamlandıktan sonra, kendilerine tahsis edilen bilgisayar terminalini ekranındaki talimatları izleyerek sınavı başlatma aşamasına getirir. Sınav sorumlusu tarafından sınavın başlatılması uyarısı ile birlikte, sınav oturumu başlatılır.

a) Tüm adaylar sınav öncesi TPSS sistemi vasıtasıyla kendilerine bilgisayar ekranı ile ulaştırılan sınav kurallarını onaylamak zorundadırlar.

b) Adaylar, sınava uzmanlık alan(Görüntü Yorumlama) sorularından başlar, bu bölümü tamamladıktan sonra teorik alan sorularına geçerek sınavı tamamlarlar.

c) Uzmanlık alan bölümünde adaylar:

1) İki veya çok seçenekli işaretlemeli sorularda:

(a) Soruyu belirlenmiş süre içerisinde cevaplamalıdır.

(b) Süresi bitmeden cevaplamaadan geçtikleri sorulara tekrar dönerek sorunun kalan süresi içerisinde cevaplayabilir veya verdikleri cevapları değiştirebilirler.

(c) Soru için verilen süre bitiminde toplam sınav süresi bitmemiş dahi olsa verilen cevabı değiştiremezler ve cevaplanmamış soruları cevaplayamazlar.

(ç) Cevaplanmamış sorular yanlış cevaplanmış olarak değerlendirilir.

2) İki aşamalı ön seçenekli işaretlemesiz sorularda:

(a) Soruyu belirlenmiş süre içerisinde cevaplamalıdır.

(b) Cevaplanmayan sorular yanlış cevaplanmış olarak kabul edilir.

(c) Ön seçeneği onayladıktan sonra ön seçeneğe verdikleri cevabı değiştiremezler.

ç) Soru süresi dahilinde ön seçeneğe bağlı olarak ikinci aşamada açılan seçeneklere verdikleri cevabı sınav esnasında geri dönerek değiştirebilirler.

d) Teorik bölüm içerisinde her bir soru için ayrı süre belirlenmemiştir. Toplam süre dahilinde adaylar soru panelini kullanarak istediği soruyu cevaplayabilir veya daha önceki cevabını değiştirebilir ya da soruyu cevapsız bırakabilirler.

e) Adaylar, sınav esnasında girdikleri sınav için kalan toplam süreyi ve soru tipi uygun ise o anda cevaplanmakta olan sorunun kalan süresini ekranda aynı anda görebilirler.

f) Adaylar, sınav esnasında oluşması muhtemel teknik arızaya ilişkin gerekli ikaz ve talebi sınavda hazır bulunan sınav salon sorumlularına derhal bildirmekle yükümlüdür. Böyle bir durumda adayın sınavı salon sorumlusu tarafından durdurulur, teknik arızanın giderilebilmesi durumunda veya yer değişikliği sonrasında sınava kaldığı yerden devam ettirilir. Teknik sorunun kısa sürede giderilmesi mümkün değilse sınav sorumlusu durumu tutanak ile kayıt altına alır. Adaya tekrar sınav hakkı tanınır. Sınavdan sonra bu konuda yapılacak şikâyet ve itirazlar dikkate alınmaz.

g) Teorik ve uzmanlık alanı sınav bölümleri bir bütün olarak sınavı oluşturur. Sınav sırasında adayların dışarı çıkıp tekrar girmesine izin verilmez.

ğ) Sınav salon sorumlusu gerekli gördüğü hallerde sınav sırasında adayların sınava girdikleri bilgisayar terminalini değiştirebilir.

h) Sınav salonunda en az iki adayın bulunmasına izin verilir. Sınav salonunda kalan son iki adaydan biri, sınavını bitirse bile, diğer aday sınavını bitirinceye kadar veya sınav süresinin bitimine kadar sınav salonundan ayrılmasına izin verilmez.

ALTINCI BÖLÜM

Değerlendirilme, Başarı, Sonuç ve Kayıt

Sınavların değerlendirilmesi ve başarı standartları

MADDE22 – (1) Bilgisayarlı sınav sisteminde yapılan sınavlar, TPSS sistemi tarafından otomatik olarak değerlendirilir.

a) Teorik ve uzmanlık alan bölümlerinin başarı yüzdesi ayrı ayrı 100 üzerinden 70’dir.

b) Her iki bölümün herhangi birinden %70 başarıyı sağlayamayan adaylar sınavda başarısız kabul edilir.

c) Sınavda yanlış cevap sayısı doğru cevap sayısını etkilemez. Yanlış doğruyu götürmez.

ç) **(EK:04/02/2014-34)** Her bir soru bir puan üzerinden değerlendirilir ve sınav toplam 100 puandır.

(2) **(Değişik:04/02/2014-34)**Üst üste iki sınavda başarısız olan adaylar, daha önce almış oldukları sertifikalarının geçerlilik süreleri devam etse dahi, sınava tekrar girebilmek için Kontrol Noktası Güvenlik Uygulamaları Kursu’nu veya Modül 1,2,3,4,13 ile 18’i içeren ve SHGM tarafından onaylanmış bir eğitimi tekrar almaları gerekir.

(3) Üst üste 4 kez sınavda başarısız olan adaylar süresiz olarak sınava alınmazlar.

(4) Adayların, sertifika alabilmeleri için almak istedikleri sertifikayla ilgili teorik sınav ve uzmanlık alan sınavında başarılı olmaları ve 40 saatlik işbaşı eğitimini tamamlamaları gerekir. Sertifikasyon ile ilgili işlemlerde Sivil Havacılık Güvenliği Eğitim ve Sertifikasyon Talimatı (SHT-17.2)Talimatı esas alınır.

Sınav sonuçları

MADDE 23 – (1) **(Değişik:04/02/2014-34)**Sınav sonuçları, sınavların tamamlanmasından sonra 10 iş günü içerisinde SHGM’nin internet sayfasında yayımlanır veya e-posta/SMS aracılığı ile bildirilir.

(2) Sınavlardaki başarısızlığı nedeni ile sertifikası iptal edilen adaylar, çalıştığı güvenlik kurumu/kuruluşunu, bu konuda en geç bir hafta içerisinde bildirmek zorundadır. Adayın başvurusu kurumsal ise, SHGM tarafından kurumuna da sonuç bildirilir. Bu durumda bulunan personel sertifika gereken alanlarda çalıştırılmazlar.

(3) SHGM tarafından verilen bu sertifikanın korunması tarayıcı personelin kendine aittir. Kaybolması halinde yazılı başvuru ile SHGM tarafından belirlenen 1 sınav ücreti bedelinin ödenmesi halinde yeniden sertifika basımı yapılır.

Sınav evraklarının saklanması

MADDE 24 – (1)Sınavlarla ilgili her türlü evrak, doküman, tutanak, veri ve bilgisayarlı sınav sistemi kayıtları 5 yıl süreyle SHGM tarafından saklanır.

YEDİNCİ BÖLÜM **İtirazlar**

Sınavlara itiraz

MADDE 25 – (1) Sınav sonuçlarına ilişkin itirazlar, aşağıdaki usullere göre yapılır:

a) Adaylar sınav sonuçlarına ilişkin itirazlarını, sonuçların ilanından itibaren 10 iş günü içerisinde açıklayıcı bir itiraz dilekçesi ile SHGM'ye yazılı olarak yaparlar. Bu süreden sonra yapılacak itirazlar değerlendirmeye alınmaz.

b) İtirazlar, TPSS Komisyonu tarafından 15 iş günü içerisinde değerlendirilip karara bağlanır.

c) Usulüne uygun yapılmayan itirazlar incelenmeye alınmaz.

ç) Değerlendirilmesi tamamlanan itirazlara ait sonuçlar, sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM **Yürürlük, Son Hükümler Geçici Maddeler ve İstisnalar**

Muafiyetler-İstisnalar

MADDE 26 – (1)Tarayıcı personel, sertifikasının yenilenmesine ilişkin sınav başvurusunu zamanında ve kurallara uygun bir şekilde yapması halinde, başvurusundan sınav sonuçlarının ilanına kadar, sertifika geçerlilik süresine bakılmaksızın, mevcut sertifikası geçerli kabul edilir.

Sorumluluk

MADDE 27-(1) (Değişik:04/02/2014-34) Havaalanlarında tarayıcı personeli çalıştıran işletmeler/kurum/ kuruluşlar ile bu görevde bulunan personel bireysel olarak tarayıcı sertifikasyonu ile ilgili prosedürleri takip ederek sertifikasyon sürecini aşağıda belirtilen tarihlere uygun olarak tamamlamalıdır.

Geçici hükümler

MADDE 28 – (1) **(Değişik:04/02/2014-34)**Bu Talimatın yayımından önce görev yapan tarayıcı personel için 40 saatlik iş başı eğitim şartı ve pratik uygulama sınavı ile nesne tanıma testi şartı aranmaz.

(2) Mevcut tarayıcı personelden mevcut tarayıcı personelden 3 yıldan az tecrübeye sahip olanlar sertifikasyon işlemini 31/12/2014 tarihine kadar tamamlamalıdır. 3 yıldan fazla tecrübeye sahip olanlar sertifikasyon işlemini 1/6/2015 tarihine kadar tamamlamalıdır. Başarısız olan ve yeni başlayan personel ise 31/12/2015 tarihine kadar sertifikasyon işlemini tamamlamalıdır.

(3) 1/1/2016 tarihinden itibaren uygun tarayıcı sertifikasına sahip olmayan personel havaalanlarında tarayıcı olarak görev yapamaz.

Yürürlük

MADDE29 – (EK:04/02/2014-34) (1) Bu talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE30–(1) (EK:04/02/2014-34) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

EK – 1**Teorik sınav konu başlıkları:**

1	CİHAZ KULLANIM BİLGİSİ VE YETERLİLİĞİ
1.1	Kişisel Emniyet konularını anlama
1.2	Güvenlik cihazlarını kullanabilme
1.2.1	X-ray
1.2.2	El dedektörü
1.2.3	Kapı dedektörü
1.2.4	İz dedektörü
1.2.5	Vücut tarayıcıları
1.2.6	Sıvı tarayıcıları
1.2.7	EDS
1.3	x-ray cihazının özelliklerini ve limitlerini anlama
1.4	x-ray görüntüsündeki renklerini anlama
1.5	iyileştirme fonksiyonlarını kullanarak görüntü yorumlama (resim + seçenekli soru üreteceğiz)
1.6	görsel ipuçlarını kullanarak yasaklı madde olabilecek nesnelere tanıyabilme
1.7	tarama esnasında uygun prosedürleri uygulayabilme
1.8	bagajı uygun prosedürlerde elle aramayabilme kişileri uygun prosedürlerde elle aramayabilme
2	GENEL GÜVENLİK MEVZUATI VE UYGULAMALARI BİLGİSİ
2.1	MEVZUAT
2.1.1	Ulusal mevzuat
2.1.2	Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı (MSHGP)
2.1.3	Uluslararası mevzuat
2.2	HAVAALANI GÜVENLİĞİ
2.2.1	Giriş kontrol
2.2.1.1	Hava tarafı kara tarafı
2.2.1.2	Giriş kartları
2.2.1.3	Araç Plakaları
2.2.2	Yolcular haricinde kişilerin ve taşınan maddelerin taranması
2.2.3	Araçların aranması
2.2.4	Gözetim, devriyeler ve diğer fiziksel kontroller
2.3	HAVA ARACI GÜVENLİĞİ
2.3.1	Hava aracı güvenlik araması
2.3.2	Hava aracının korunması
2.4	YOLCULAR VE KABİN BAGAJI
2.4.1	Yolcuların ve kabin bagajının taranması
2.4.2	Yolcuların ve kabin bagajının korunması
2.4.3	Potansiyel olarak tehlike arz eden yolcular
2.4.4	Kabin bagajında taşınması yasaklı maddeler
2.5	UÇAK ALTI BAGAJ
2.5.1	Uçak altı bagajın taranması
2.5.2	Uçak altı bagajın korunması
2.5.3	Bagaj eşleştirme

2.5.4	Yasaklı maddeler
2.5.5	Havaalanı dışı check-in prosedürleri
2.6	KARGO VE POSTA
2.6.1	Genel hükümler
2.6.2	Güvenlik kontrolleri
2.6.3	Tarama
2.6.4	Yetkili acente
2.6.5	Bilinen göndericiler
2.6.6	Müşteri göndericiler
2.6.7	Kargo ve postanın korunması
2.6.8	Nakil sırasında kargo ve postanın korunması
2.7	HAVA YOLU İŞLETMESİ POSTASI VE HAVA YOLU İŞLETMESİ MATERYALLERİ
2.7.1	Genel Hükümler
2.7.2	Hava aracına yüklenecek hava yolu firması postası ve hava yolu firması materyalleri
2.7.3	Yolcu ve bagaj işleme için kullanılan hava yolu firması materyalleri
2.8	UÇAK İÇİ TEDARİKLERİ
2.8.1	Genel hükümler
2.8.2	Güvenlik kontrolleri
2.8.3	Uçak içi tedariklerin korunması
2.8.4	LAGs'ın ve kurcalandığı kolayca belli olan poşetlerin (STEBs) uçak içi tedarikleri için ilave güvenlik hükümleri
2.9	HAVAALANI TEDARİKLERİ
2.9.1	Genel hükümler
2.9.2	Güvenlik kontrolleri
2.9.3	Havaalanı tedariklerinin korunması
2.9.4	LAGs'ın ve kurcalandığı kolayca belli olan poşetlerin (STEBs) tedarikleri için ilave güvenlik hükümleri
2.10	UÇAK İÇİ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ
2.10.1	Genel hükümler
2.10.2	Güvenlik önlemleri
2.10.3	Silah taşınması
2.11	EĞİTİM
2.11.1	Genel hükümler
2.11.2	İşe alım
2.11.3	Eğitim
2.11.4	Sertifikasyon veya onay
2.11.5	Tazeleme eğitimi
2.11.6	Eğitmenlerin ve bağımsız onaylayıcıların nitelikleri
2.11.7	Eğitimin karşılıklı tanınması
2.12	GÜVENLİK EKİPMANI
2.12.1	Genel hükümler
2.12.2	Kapı tipi metal detektör (WTMD) teçhizatı
2.12.3	El tipi metal detektör (HHMD) teçhizatı
2.12.4	X-ray teçhizatı
2.12.5	Patlayıcı tespit sistemleri (EDS) teçhizatı
2.12.6	Tehdit görüntüsü yansıtma (TIP)

2.12.7	Patlayıcı iz tespit (ETD) TEÇHİZATI
2.12.8	Sıvıların, Aerosollerin ve Jellerin (LAGs) taranması için teçhizat
2.12.9	Yeni teknolojiler kullanılarak tarama yöntemleri
2.12.10	Patlayıcı tespit köpekleri (EDD)
2.12.11	Güvenlik tarayıcıları
2.12.12	Kargo taranması için metal dedektörler
2.13	HAVA TRAFİK YÖNETİMİ-ATM GÜVENLİĞİ
2.13.1	Hedef
2.13.2	Uygulama
2.13.3	Sorumluluk
2.13.4	Genel ilkeler
2.14	SİVİL HAVACILIĞA KARŞI SİBER TEHDİTLER
2.14.1	Uygulama
2.14.2	Güvenlik kontrolleri
2.15	YASADIŞI EYLEM GİRİŞİMLERİNE KARŞI MÜDAHALE YÖNETİMİ
2.15.1	HAVA ARACINA KARŞI TEHDİTLER
2.15.1.1	Hava aracına karşı tehditlerin idaresi
2.15.1.2	Sorumluluklar
2.15.1.3	Yerdeki hava aracına karşı tehditler
2.15.1.4	Havadaki hava aracına karşı tehditler
2.15.1.5	Tehdidin alımı
2.15.1.6	Tehdidin hava yolu firması tarafından değerlendirilmesi
2.15.1.7	İletişimler
2.15.1.8	Değerlendirilen bir tehdide hava yolu firmasının karşılığı
2.15.1.9	Kayıt ve raporlama
2.15.1.10	Eğitim
2.15.2	KAÇIRILAN HAVA ARACININ İDARESİ
2.15.2.1	Kaçırma durumunda bilgi alış verişi
2.15.2.2	Kaçırılan hava aracının yerde alıkoyulması

Uzmanlık alan sınavında adaylara sorulacak soruların konuları:(Değişik:04/02/2014-34)

- a) Silahlar ve ateşli silahlar
- b) Sivri/keskin uçlu silahlar ve eşyalar
- c) Patlayıcılar
- ç) Keskin ve sivri uçlu olmayan maddeler
- d) Kimyasal biyolojik nükleer (NBC) ve zehirli maddeler
- e) Yanıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddeler
- f) Uçak altı bagajlarda taşınması yasak olan maddeler
- g) Sıvı madde yasakları
- ğ) Temiz bagaj görüntüleri

EK - 2**TPSS genel soru dağılımı**

<i>Bölümler</i>	<i>Süre</i>	<i>Soru Sayısı</i>
Teorik bölümü	40 dakika	40
Uzmanlık alan bölümü	20 dakika	60

Teorik sınav genel soru dağılımı

<i>Konular</i>	<i>Soru sayısı</i>
Cihaz kullanım bilgisi ve yeterliliği	23
Genel güvenlik mevzuatı ve uygulamaları bilgisi	17

Uzmanlık alan sınavı genel soru tipi dağılımı

<i>Soru tipleri</i>	<i>Soru sayıları</i>
2 seçenekli işaretlemeli*	25
5 seçenekli işaretlemeli**	25
2 aşamalı ön seçenekli işaretlemesiz***	10

*Görüntünün kirli/ temiz olduğunun belirlenmesinin ardından tehdit oluşturan bölgenin elle ya da fare aracılığı ile işaretlenmesi gerekmektedir.

**Görüntüdeki tehdit objesinin tanımlanması(silah,bıçak vb.) ve yerinin elle ya da fare aracılığı ile işaretlenmesi gerekmektedir.

***İlk aşamasında görüntünün temiz kirli olduğu konusunda adayın verdiği karara bağlı olarak tehdit unsunun tanımlanmasına yönelik yeni seçenekler ortaya çıkmaktadır. Tehdit objesin yerinin işaretlenmesi **İSTENMEMEKTEDİR.**

EK-3(EK:04/02/2014-34)**Mobil Sınav Salonu Sistem Gereksinimleri**

Bileşen	Minimum	Önerilen
İşlemci	Intel P4 veya Eşdeğeri	Intel i3-i5
Bellek	2 Gb	+4 Gb
Ethernet	Cat5 10/100 mbps	Cat6 1000 mbps
Sabit Disk	120 Gb	500 Gb
Ekran Kartı	128 bit 256 Mb Dahili/Harici	256 Bit 1Gb Harici
Monitor	19-22" , 1024x1280, 1920x1200 çözünürlük	22-26" , 1024x1280, 1920x1200 çözünürlük, Dokunmatik
Fare	Optik hassasiyeti yüksek	Lazer hassasiyeti yüksek/yüksek çözünürlüklü
İşletim Sistemi	MS Windows XP	MS Windows 7 Pro

İnternet Protokol Ayarı:

PC/Dizüstü PC'ler arasında ağ bağlantısı oluşturulmalı, IP'leri: 192.168.101.21 den başlayarak pc/dizüstü pc sayısı kadar sıralı bir şekilde en fazla 192.168.101.40'a kadar ayarlanmalıdır.

PC/Dizüstü PC isimleri:

PC/Dizüstü PC'lere isimleri sırası ile TPSS1 den Başlayarak TPSS20'ye kadar verilmelidir.

Sunucu:

Sınav odasında sunucu olacaksa sunucunun IP'si:192.168.101.20 ve ismi:TPSS0 olarak verilmelidir.

Ekipman:

Sınav yerinde bir yazıcı ve yeteri kadar kağıt bulundurulmalıdır.
Sınav gözetmenleri için 1 masa ve yeteri kadar sandalye bulunmalıdır.

Fiziki Şartlar:

Sınav odasının oturma düzeni, havalandırması, ses izolasyonu ile ışıklandırması sınav şartlarına uygun olmalıdır. ”